

Lengte

15 km

Start- en eindpunt

bezoekerscentrum
Natuurmonumenten
Van Tienhovenlaan 4
5062 SK Oisterwijk

Parkeren

P bezoekerscentrum
Natuurmonumenten, Van
Tienhovenlaan 4, 5062 SK
Oisterwijk

Horeca

**bezoekerscentrum
Natuurmonumenten,
Oisterwijk**
Van Tienhovenlaan 4
5062 SK Oisterwijk

boshuis Venkraai
Bosweg 162
5062 SH Oisterwijk

De Gerrithoeve,
Kollenburgsebaan 11a, 5062
TH Oisterwijk.

Routemaker

Charles Aerssens

Versiedatum

18-03-2025

Hart van Brabant

Deze rondwandeling voert ons door het uitgestrekte bos- en natuurgebied ten zuiden van Oisterwijk, waar de vele vennen, de Oisterwijsche Heide en het Landgoed Rozephoeve in het vroegere ontginningsgebied De Logt het landschapsbeeld bepalen. De route vertrekt vanaf het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten en verloopt langs het Diaconieven, Brandven, Kolkven en Lammerven door het bosgebied tot aan de waterloop van de Rosep. Over de Zandstraat wandelen we naar het ontginningsgebied De Logt met zijn boerderijen met statige namen als Anne-Marie Hoeve, Hundertshoeve, Hoeve De logt en Beatrix Hoeve, die gelegen zijn op het Landgoed Rozephoeve. Door het bos- en natuurterrein van dit landgoed gaat de wandeling langs de Franse Baan richting Natuurpoort Streekpark Klein Oisterwijk, waar we doorsteken tot aan het bruggetje over de waterloop van de Rosep. Hier betreden we de Oisterwijsche Heide en wandelen richting Boshuis Venkraai. Langs de uitloper van het Heiven en de Brouwkuip keren we terug naar het startpunt bij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten.

De rondwandeling volgt routemarkeringen van het Wandelrouten netwerk VisitBrabant. Routebeschrijving via knooppunten 42 - 47 - 52 - 63 - 85 - 2 - 89 - 86 - 80 - 17 - 81 - 84 - 87 - 3 - 88 - 36 - 38 40 - 42

Routebeschrijving

1 De rondwandeling vertrekt vanaf KNP42 bij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten (1), het voormalige omgebouwde Café-Restaurant Groot Speijck aan de Van Tienhovenlaan. We zijn hier midden in de Oisterwijkse Bossen, die al van ouds als een toeristische trekpleister gelden vanwege de uitgestrekte bossen en de vele vennen. Vóór de 20e eeuw heeft het landschap hier ten zuiden van Oisterwijk een andere aanblik en zijn er in plaats van bossen uitgestrekte heidevelden. We wandelen vanaf KNP42 direct bij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten rechtsaf het bospad in de groengele markering volgend. Het smalle bospad maakt een bocht naar links en steekt het fietspad van de Van Swinderenlaan over en zo komen we even verderop aan het Diaconieven (2). We wandelen met de klok mee door gemengd bos langs het Diaconieven en slaan linksaf langs een brede strook heide tot we bij KNP47 komen. Hier gaat de route linksaf op de oever van het Brandven. Na de bank komen we op de Van Tienhovenlaan, die we oversteken en door het bos bereiken we KNP62 aan het Kolkven (3). Op de oever van het Kolkven wandelen we linksaf richting KNP63. De geelgroene markering van het wandelroutenetwerk, die hier samengaat met de blauwe pijlen van Natuurmonumenten, leidt ons met de klok mee rond het Kolkven. We worden even van de oever van het Kolkven afgeleid naar de Bosweg.

2 Op de Bosweg gaat de route na 20 meter opnieuw rechtsaf om weer uit te komen bij het Kolkven. Hier passeren we op een bergje aan de oostzijde van het Kolkven, op de vroegere grens tussen Oisterwijk en Moergestel, de gemetselde stenen Wierdsmabank (4). Voorbij deze monumentale Wierdsmabank wandelen we nog even verder op de oever van het Kolkven om dan de geelgroene markering naar links te volgen tot we opnieuw op de Bosweg uitkomen. Hier gaat de route naar rechts om dan even verderop linksaf het bospad in te slaan naar KNP63 aan het Lammerven. Op dit knooppunt gaat de route rechtsaf op de oever van dit ven. Met een ruime bocht naar rechts worden

we door het bos geleid tot op de T-splitsing met een breed onverhard pad. Linksaf komen we aan het einde bij KNP85 op de oever van het beekje de Rosep (5). We wandelen naar rechts door het beekdal van de Rosep, die hier heringericht is en weer een meanderende loop heeft gekregen. We komen opnieuw op de verharding van de Bosweg. Naar links bereiken we even verderop KNP2 aan de Zandstraat met op de hoek een opvallend vroeg 19e eeuws boerderijtje van het Brabantse langgeveltype met typische rood-witte zandloper luiken.

3 Linksaf bij KNP2 steken we de waterloop van de Rosep over en verloopt de route over de drukke Zandstraat met fietspad. We passeren bij KNP89 Landgoed 't Lot, waar in de toekomst een aantal woningen zullen verrijzen. Aan het einde van de Zandstraat komen we op de kruising met de Franse Baan, waar we recht oversteken en het onverharde pad van De Hanenberg in wandelen. Dit bomenlaantje volgen we tot op de kruising van zandpaden bij het bosje en slaan er bij KNP86 linksaf de brede zandweg van de Kollenburgsebaan in. Aan het einde komen we aan de kruising met de Oirschotsebaan. We steken over en vervolgen de Kollenburgsebaan langs Minicamping Het Kruispunt en wandelen voorbij KNP80. Met de markering naar rechts over de Langendonksedijk bereiken we horeca Boerderijterras De Gerrithoeve, een ideaal rustmoment in de wandelroute.

4 We vervolgen het asfalt van de Langendonksedijk, die overgaat in een onverhard pad langs de bosrand van Landgoed Rozephoeve (6) aan de noordkant van natuurgebied Kleine Oisterwijkse Heide. Aangekomen bij KNP17 gaat de route linksaf over de Lage Logtsedijk. Aangekomen op het asfalt wandelen we naar rechts naar het oude buurtschap de Logt met bebouwing van rond de eeuwwisseling 1900) als het gebied ontgonnen wordt. We komen langs statige boerderijen met namen als Anne-Marie Hoeve, Hundertshoeve, Hoeve De logt en Beatrix Hoeve. We passeren een

driehoekig pleintje, beplant met lindbomen op de splitsing van wegen en wandelen er naar links voorbij Retraitecentrum De Logt tot aan KNP81 in de bocht bij de Beatrixhoeve. Bij KNP81 gaat de wandeling naar links langs de afrastering opnieuw Landgoed Rozep in. Het gemarkeerde bospad slingert door het bosgebied tot op de Fransebaan, waar we naar links over het asfalt voorbij KNP84 komen. Rechtdoor bereiken we opnieuw de Oirschotsebaan.

5 We steken de dubbele oversteekplaats over en blijven rechtsaf de Oirschotsebaan volgen langs het Natuurpoort Streekpark Klein Oisterwijk tot aan de cortenstalen sleutel, die de natuurpoort markeert. Op dit punt bij KNP87 wandelen we linksaf langs Streekpark Klein Oisterwijk en steken er bij het bruggetje de vijvers over. Het pad leidt ons langs het infopaneel van het Groene Woud met een bocht omlaag. De route verloopt hier langs het buitengebied van Landgoed 't Lot naar KNP3, waar we naar rechts richting KNP88 aanhouden. Bij het bruggetje aangekomen steken de waterloop van de Rosep over en kiezen bij KNP88 de route naar KNP36. We wandelen hier door het bos- en heide gebied van de Oisterwijkse Heide en volgen er de groengele markeringen van het wandelroutenetwerk, die hier deels samenloopt met de Lammervenroute van Natuurmonumenten.

Vanaf KNP36 bereiken we verderop het fietspad van de Van Swinderenlaan. We wandelen hier linksaf. Het voetpad ligt hier aan de rechterzijde naast dit fietspad. Zo komen we bij KNP38 op de Bosweg aan bij uitspanning Boshuis Venkraai (7), de voormalige boswachterswoning van Natuurmonumenten.

6 Bij KNP38 gaat de route een tiental meters naar rechts tot op het punt waar het fietspad van de Van Swinderenlaan naar links afbuigt. Hier kiezen we het bospad schuin links voor! We volgen dit bospad en komen langs de uiterste zuidpunt van het Heiven. Aangekomen op de volgende kruising van bospaden volgen we naar links de groengele markering tot aan KNP40. Vanaf dit knooppunt houden we de richting naar KNP42 aan. Op dit laatste traject wandelen we boven langs het vennetje de Brouwkuip terug brengt naar het eindpunt van deze rondwandeling: KNP42 bij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten. Opvallend op het eindpunt is een beeld 'Salutifera Unitas' (8) van de kunstenaar Kees Verkade. Het bronzen standbeeld is een initiatief van de Stichting Dank Helden van de Zorg om zorgmedewerkers te bedanken voor hun niet aflatende inzet bij de verzorging van coronapatiënten en om stil te staan bij alle slachtoffers van de Covid-19 pandemie.

Omgevingsinformatie

1 - Bezoekerscentrum Natuurmonumenten

Dit is ondergebracht in de voormalige horecagelegenheid Groot Speijck, die oorspronkelijk dateert uit 1909 en generaties door de familie Michels is gerund. Foto's van het oorspronkelijke pand geven een beeld van een huis met veranda, midden in het bos. Het pand wordt in 2008 door Natuurmonumenten gekocht, als het hun bezoekerscentrum is afgebrand. Groot Speijck wordt afgebroken, omgebouwd en gerenoveerd tot een combinatie van een sfeervolle bezoekersvoorziening en horeca, waarin oude en nieuwe elementen met elkaar zijn verweven met duurzame elementen. Het straalt opnieuw een enorme sfeer uit en je kunt er weer gezellig gaan zitten met een kopje koffie en een drankje. Natuurmonumenten, heeft op deze wijze in het natuurgebied van de Oisterwijkse Bossen en Vennen een vernieuwende bezoekersformule gerealiseerd. Voor de Wandelaar een ideale plek voor een rustmoment!

2 - Diaconieven

Dit ven was vroeger in bezit van de Tilburgse zusters Diaconessen. Ze gebruikten het ven om er te zwemmen, iets wat de Oisterwijkse bevolking later overnam. In 1913 is dit het eerste ven dat

Natuurmonumenten in Brabant koopt. De langwerpige vorm en de omringende heuvels duiden erop dat dit ven in een ver verleden door de wind is gevormd. De laagte is door de overheersende zuidwestenwind uitgestoven, zodat voornamelijk aan de noordoost kant duintjes zijn ontstaan. Aan de plantengroei kun je zien dat dit ven veel voedselarmer en dus meer natuurlijk is dan een groot aantal andere vennen in dit gebied. De witte waterlelies ontbreken nagenoeg en langs de oevers groeit bijvoorbeeld waternavel, dat herkenbaar is aan het kuiltje in het midden van het blad. Doordat het Diaconieven niet sterk begroeid is, is het erg geliefd bij watervleermuizen. Ze kunnen er makkelijk naartoe vliegen vanuit hun schuilplaatsen elders in het bos en zo 's nachts laag over het water vliegen om muggen en nachtvlinders te vangen.

3 - Kolkven

Dit prachtige ven is een beetje een vreemde eend in de bijt. Dit ven is niet door poolwinden uitgestoven, zoals veel andere vennen in de buurt. Het kolkende water van een oude smeltwaterriever moet het hebben uitgeslepen. Hierdoor is het Kolkven ook een stuk dieper dan de andere Oisterwijkse vennen en biedt het meer plaats aan watervogels. Om de vogels niet te verstoren kun je het Kolkven het beste bekijken vanachter het vogelscherm, dat even van de route af naar rechts op een landtong ligt. Daar is ook een informatiebord met uitleg over de verschillende soorten watervogels die op en rond het ven leven.

4 - Wierdsmabank

Op de oostoever van het Kolkven staat deze in bakstenen gemetselde Wierdsmabank met hardstenen zitplaat. Aan de voorzijde zien we een hardstenen fries. Links staat de moeilijk leesbare tekst: 'De Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland heeft dese bosschen en vennen aangekocht in de jaren 1914, 1915, 1916'. Rechts staat de tekst 'Ter herinnering aan de aan elkaar gelieerde geslachten Wierdsma, Rypperda en De Balbian Verster in Oisterwijk heeft J.V.Wierdsma deze bank opgericht in 1916'. Links is de bank geflankeerd met het familiewapen De Balbian Verster, in het midden dat van Wierdsma en rechts van Rypperda. Aan de achterzijde bevindt zich een gedenksteen met de volgende tekst: 'Deze Bosschen en Vennen zijn gesteld onder de bescherming van het Nederlandsche Volk'.

5 - De Rosep

Het riviertje De Rosep slingert met een lengte van iets meer dan 14 kilometer door het Brabantse land met een ruime boog langs de oostzijde van Oisterwijk. Het begint als gekanaliseerde beek bij Haghorst. Na de kruising met de A58 is de waterloop in het zuidelijk deel van het bos- en vennen gebied van Oisterwijk gedeeltelijk heringericht, waarbij deze weer een natuurlijke loop heeft gekregen. Eenmaal door het natuurgebied Kampina stromend heeft de meanderende loop zijn karakter behouden. Hier stroomt de Rosep langs het Belversven, dat oostzijde van de Oisterwijk ligt, en mondt ten zuiden van Haaren uit in de Esschestroom.

6 - Landgoed Rozephoeve

Op de grens van de Gemeenten Oisterwijk en Oirschot ligt aan de bovenloop van de Rosep tussen de natuurgebieden De Kampina en de Oisterwijkse Bossen en Vennen het Landgoed Rozephoeve. Het landgoed bestaat uit gemengd bos en cultuurland en is in particulier bezit. Landgoed Rozephoeve kent een lange geschiedenis. In 1908 koopt Gerlacus Ribbius Peletier (1856-1930) het landgoed met 373 hectare grond. De naam Rozephoeve is afkomstig van de enige boerderij, die op het landgoed stond. In de loop der tijd wordt er meer grond bijgekocht en uiteindelijk bestaat het landgoed uit 530 hectare grond. In 1930 overlijdt Gerlacus Ribbius Peletier en nemen zijn dochters het landgoed over. In 1911 wordt Vennenhorst gebouwd als opzichterswoning, die in 1990 wordt verbouwd en gerenoveerd. Op het landgoed staan inmiddels acht boerderijen, bewoond door pachters en erfpachters. Ook zijn er bossen die zijn opengesteld voor publiek. Het beheren van een landgoed vraagt om specifieke vaardigheden, kennis en deskundigheid. Vaak is het zoeken naar een balans tussen de rijke historie van een gebied en de actuele ontwikkelingen m.b.t. klimaatproblemen en bijbehorende onderwerpen als stikstof en waterberging. Daarom trekken de rentmeester van

Landgoed Rozephoeve en Natuurmonumenten samen op in dit vraagstuk met de pachters, de provincie en het waterschap gezamenlijke op te lossen en zo de toekomst van het landgoed veilig te stellen.

7 - Boshuis Venkraai

Uitspanning Boshuis Venkraai is van oorsprong de boswachterswoning van Natuurmonumenten. In 1913 koopt de nog jonge Vereniging Natuurmonumenten de Oisterwijkse Bossen en Vennen aan. Met die aankoop in 1913 stelt Natuurmonumenten Jan Pijnenburg aan als de eerste boswachter van het natuurgebied. Voor hem en zijn gezin wordt aan de Bosweg, naast een oud boerderijtje, een boswachterswoning gebouwd. Omdat hij maar een dienstverband van 80% krijgt, mag zijn vrouw als nevenverdiensite vanuit de voorkamer van het huis limonade, koffie en thee verkopen aan gasten, maar alcohol wordt er niet geschonken! Het waren in die tijd voornamelijk natuurliefhebbers, wandelaars en pelgrims op weg naar het Belgische bedevaartsoord Scherpenheuvel. Nu kunnen de gasten kiezen uit vele biersoorten en andere specialiteiten. Het gezin van Jan Pijnenburgzelf woont in het achterste deel van het huis. Het is mede oprichter van Natuurmonumenten, Jac. P. Thijsse, ook bekend als schrijver van de Verkade Albums over natuur in Nederland, heeft de naam 'Boshuis Venkraai' verzonnen. De volksnaam 'Venkraai' staat voor Zwarte Stern, de vogel die toen nog op de vennen broedde. De voormalige boswachterswoning mag dan ook gerekend worden tot cultuurhistorisch erfgoed en is tevens een gemeentelijk monument. Vandaag de dag strijken fietsers en wandelaars neer in de voormalige voorkamer of op het terras voor het huisbier Blonde Kraai of een van de andere biersoorten.

8 - Sculptuur Salutifera Unitas

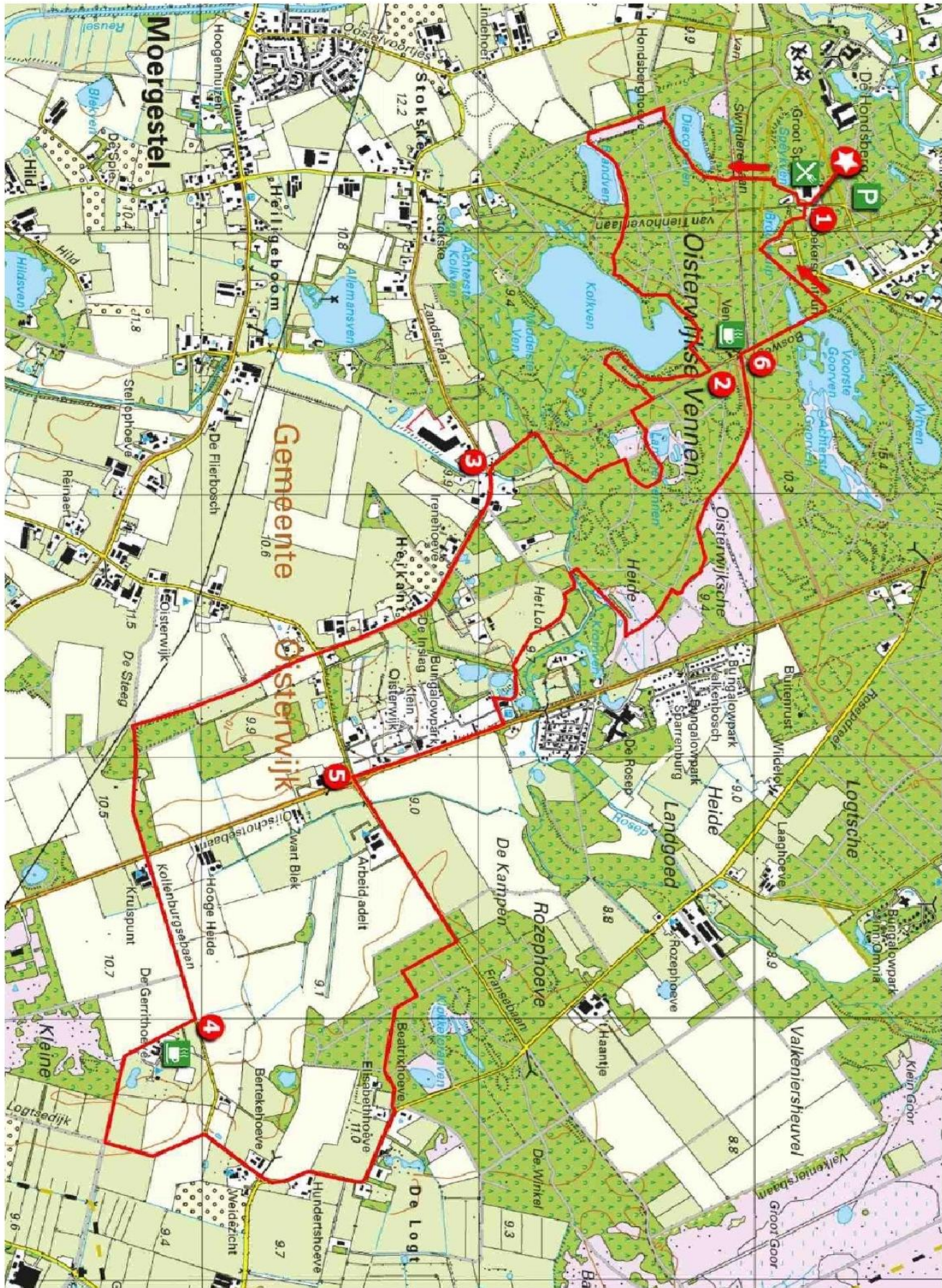
Dit bronzen standbeeld van de kunstenaar Kees Verkade (1941-2020) tegenover het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten is hier geplaatst op initiatief van de Stichting Dank Helden van de Zorg om zorgmedewerkers te bedanken voor hun niet aflatende inzet bij de verzorging van coronapatiënten en om stil te staan bij alle slachtoffers van de Covid-19 pandemie. Prinses Margriet heeft in aanwezigheid van medewerkers uit ziekenhuizen en zorginstellingen uit het hele land dit beeld in september 2021 onthuld. Tijdens de onthulling zong Anita Meyer een lied en speelde Wibi Soerjadi een stuk op de piano. Dit gebeurde allemaal in het bijzijn van minister Hugo de Jonge van Volksgezondheid. Maar ook nabestaanden van coronaslachtoffers waren aanwezig. Samen hielden zij een minuut stilte voor alle slachtoffers van de pandemie.

De Oisterwijsche Heide Route, 14 km

WandelZoekpagina

Aangemaakt voor: Charles Aerssens

Copyright Topografische Dienst Kadaster, Emmen